

Új táncbetéttel gazdagodott a Bánk bán

Mikó András rendező nyilatkozata

Mikó András régi kedves ismerősünk, aki immár negyedik éve rendez a Szegedi Szabadtéri Játékokon. Az ő rendezéséhez fűződik a Hunyadi László és a Bánk bán, Erkel Ferenc két legjelentősebb operájának sikere az ünnepi játékokon. S a Bánk

Ebből indultunk ki. A Tiszaparti jelenetnél például a holdfényes éjszaka ábrázolásánál igyekeztünk a közönség számára láthatatlanná tenni a valóban láthatatlanul számító dolgokat, hogy semmi apróság se

új balettbetéttel lepett meg bennünket, amely friss színekkel gazdagítja a Bánk bán előadását a Szegedi Szabadtéri Játékok színpadán. S igen sokat csiszoltunk a jelenetek kidolgozásán is. Erről azonban mondjon majd véleményt a

Holnap este mutatják be a Hány Jánost

A Szegedi Szabadtéri Játékok színpadán, holnap, vasárnap este 8 órakor rendezik meg Kodály híres daljátékának, a Hány Jánosnak bemutatóját. A daljátékban fellép Szabady István, mint címszereplő, Mátyás Mária (Örzsé), Lendvai Andor (Ferenc császár), Palánkay Klára (Mária Lujza), Maleczky Oszkár (Öreg Marci), Rösler Endre (Ebelasztin báró), továbbá több fővárosi vendégművész és a Szegedi Nemzeti Színház több tagja. Az előadáson közreműködik a Szegedi Nemzeti Színház ének- és zenekara, valamint a Szegedi Zenebarátok Kórusa.

A Hány János Békés András rendezésében, Kőrödi András vezényletével kerül színre.

ERKEL FERENC:

Bánk bán

Opera 3 felvonásban

Szövegét Katona József után Egressy Béni írta, Nádasdy Kálmán, Oláh Gusztáv, Rékai Nándor és Kenessey Jenő dolgozta át

Vezényel: VASZY VIKTOR érdemes művész

Rendezte: MIKÓ ANDRÁS

II. Endre magyar király — — — Szalma Ferenc
Gertrúd királyné — — — Palánkay Klára
Ottó, Berthold meráni herceg fia — — —
Gertrúd öccse — — — Szabó Miklós

Bánk bán, Magyarország nagyura — — — Simándy József
Melinda, Bánk neje — — — Kossuth-díjas
Tiborc, paraszt — — — Radnai György
Petur bár, bihari főispán — — — Fodor János
Biberach, kóbor lovag — — — Kossuth-díjas
Sóloom mester — — — Horváth József
Réti Csaba

Közreműködik a Szegedi Nemzeti Színház ének- és zenekara, valamint a Szegedi Zenebarátok Kórusa

Díszlettervező: Varga Mátyás Kossuth-díjas, érdemes művész

Jelmeztervező: Márk Tivadar Kossuth-díjas

A táncokat tervezte és betanította: Barkóczy Sándor

Karigazgató: Szalay Miklós

A rendező asszisztense: Kertész Gyula

Jelenet a Bánk bán-ból. Középen Palánkay Klára (Gertrudis)

bán mellett idén az Aida-t is rendezi, viszi sikerre a játékok hatalmas színpadán.

Reméljük, idén sem szől bele a produkciók sikerébe az időjárás, s Mikó András zavartalanul megvalósíthatja rendezői törekvéseit.

— Eddig szerencsénk volt — mondja a rendező —, mert a Bánk bán próbáit nem zarta meg eső. Állandóan drukoltunk azonban, mert egy esetleges próba elmaradása nagy kiesést jelentett volna a teljes felkészülésben. Eppen ezért helyesnek tartanám a jövőre, hogy a próbalehetőségeket olyan formán szélesítsük, hogy

ne csak az előadásoknak, hanem bizonyos számú próbáknak is legyen »esőnapjuk«.

Túlzottan természetesen nem lehet előre mennünk a próbák esőnapjának a tervezésével, csak annyira, amennyire az egyébként is szűk lehetőségek teret engednek, hiszen a külföldi és a budapesti szereplők időbeni köztéttsége is lehetetlenné tenné a nagyobb módosítást. Reméljük, hogy a jobb próbaidő kihasználásával azonban találunk majd megoldást, hogy ne függjünk annyira az időjárástól.

A Bánk bán próbái tehát nem áztak el, s így zavartalanul folyt a munka. Úgy tudjuk, hogy ez a zavartalan-ság új vonásokkal is gazdagítja a Bánk bán-t a tavalyi előadásokhoz képest. Melyek ezek az új vonások a rendezésben? — kérdeztük.

— Mindenekelőtt — válaszolt Mikó András —

a tavalyi előadások tanulságainak a leszűrése.

zavarja az előadás teljes harmóniáját. — Öröndetes ténynek tartom azt is — folytatta —, hogy Barkóczy Sándor, a fiatal koreográfus

közönség, amelyet igen szép előadással szeretnénk meg-
lepni. Reméljük, így is lesz — mondotta befejezésül Mikó András.

L. F.

Játéknaptár

BÁNK BÁN: július 21., 25-én.

HÁNY JÁNOS: július 22., 28., augusztus 4-én.

PÁRIZS LÁNGJAI: július 29., augusztus 1., 5-én.

AZ EMBER TRAGÉDIÁJA: augusztus 8., 11., 19., 20-án.

AIDA: augusztus 12., 15., 18-án.

MAGYAR ÁLLAMI NÉPI EGYÜTTES: aug. 16-án.

TUDJA-E?

...hogy a Szegedi Szabadtéri Játékok megvalósításának gondolatát a szegedi származású Hont Ferenc vetette fel, aki már 1927-ben sürgette a játékok megrendezését. A Szegedi Fiatalok Művészeti Kollégiuma, a szegedi munkásszínház és a sajtó szorgalmazására az első előadást 1931-ben tartották meg.

...hogy Az ember tragédiája első előadását pontosan 30 esztendővel ezelőtt, 1932-ben rendezték meg először a szegedi szabadtéri színpadon.

...hogy mit mondott Pietro Mascagni a szabadtéri játékok színhelyéről? »Meggyőződés, hogy a szegedi Dóm tér jelentősége semmivel sem kisebb, mint a velencei Szent Márk tere. A Dóm tér akusztikája és helyzete olyan pompás, hogy Szeged egész jövőjét innen fogja nyerni.«

...hogy nemcsak Az ember tragédiája, hanem a Hány János és az Aida is nagysikerű bemutatók voltak a játékoknak már a harmincas években is.

...hogy a szabadtéri játékokat a fasiszta háború akadályozta meg 1939-ben, de nem sokkal a felszabadulás után a kommunizmus már hangot adott a játékok egészséges hagyományain épülő felújítás szükségességének és a nagy szabadtéri színpad 1959-ben nyitotta meg újra kapuit.

...hogy a szabadtéri játékok eddigi előadásain bemutatták 1959 óta Erkel Hunyadi László és Bánk bán

című operáját, Kós Károly Budai Nagy Antal című történelmi drámáját, az Esmeralda és a Jeanne d'Arc című balettet, Az ember tragédiáját, a János vitéz és a Csizom Palkó című daljátékot, a Magyar Állami Hangversenyzenekar koncertjét és a Magyar Állami Népi Együttes több műsorát.

...hogy idén 4500 szereplő játszik a szabadtéri játékok színpadán és zenekarában, s a technikai dolgozók-
kal együtt körülbelül özezer művészeti dolgozó munkájának eredménye lesz az idei program.

...hogy először a mai Roosevelt téren, a Közművelődési Palota előtt akarták megrendezni a szabadtéri

játékokat, és csak később, 1931-ben esett a választás a minden szempontból ideális Dóm térre.

...hogy pontosan 7514 ülőhely van a szabadtéri játékok nézőterén és minden harmadik szék alatt egy-egy hangszórót helyeztek el.

...hogy egyes hétfői napokra idén már több mint háromezer vidéki és külföldi vendég jelentette be érkezését és szállásigényét.

...hogy az idegenforgalmi hivatal kirakatában elhelyezett robotkasszony az érdeklődőknek négy nyelven ad választ húsz meghatározott kérdésre. Megmondja a játékok programját, felsorolja kívánságra az utazási lehetőségeket, az idegenforgalmi hivatal szolgáltatásait és a legfontosabb idegenforgalmi objektumokat.

Ma este újra megszólalnak a fanfárok, fölhangzik a Szegedi Szabadtéri Játékok szig-nálja. »Szeged híres város, Tápéval határos...« Illő, hogy összeszedjük, mit is tudunk erről a dalról?

Kezdjük azzal, hogy nem népdal, hanem népies műdal, igaz, hogy a régebbiek közül, amelyek némi rokonságot mutatnak az újabbkori népdalainkkal. Eredetere nézve valószínűleg 18. század végi vagy reformkori népies műdal. Szövegének első följegyzését Erdélyi János Népdalok és mondák című gyűjtemé-

nye második kötetében (1847) találjuk, ebben a változatban:

Kis kutya, nagy kutya,
Ne ugass hiába!
Van nekem szeretőm;
Nánás városába.
Olyan mind a kettő:
Mint az arany vessző,
Szőke is, barna is,
Szeret mind a kettő.

Van még második strófája is, de az még ennyire sem hasonlít a dal mai alakjához, amely már egyértelműen Szegedről beszél.

Hogy lett Hajdúnánásból a dal szárnyán Szeged? Talán megkönnyítette a szöveg »akklimatizálását« egy másik dal, amelynek két sorát a Szegedi Napló 1892. július 15-i számából ismerjük:

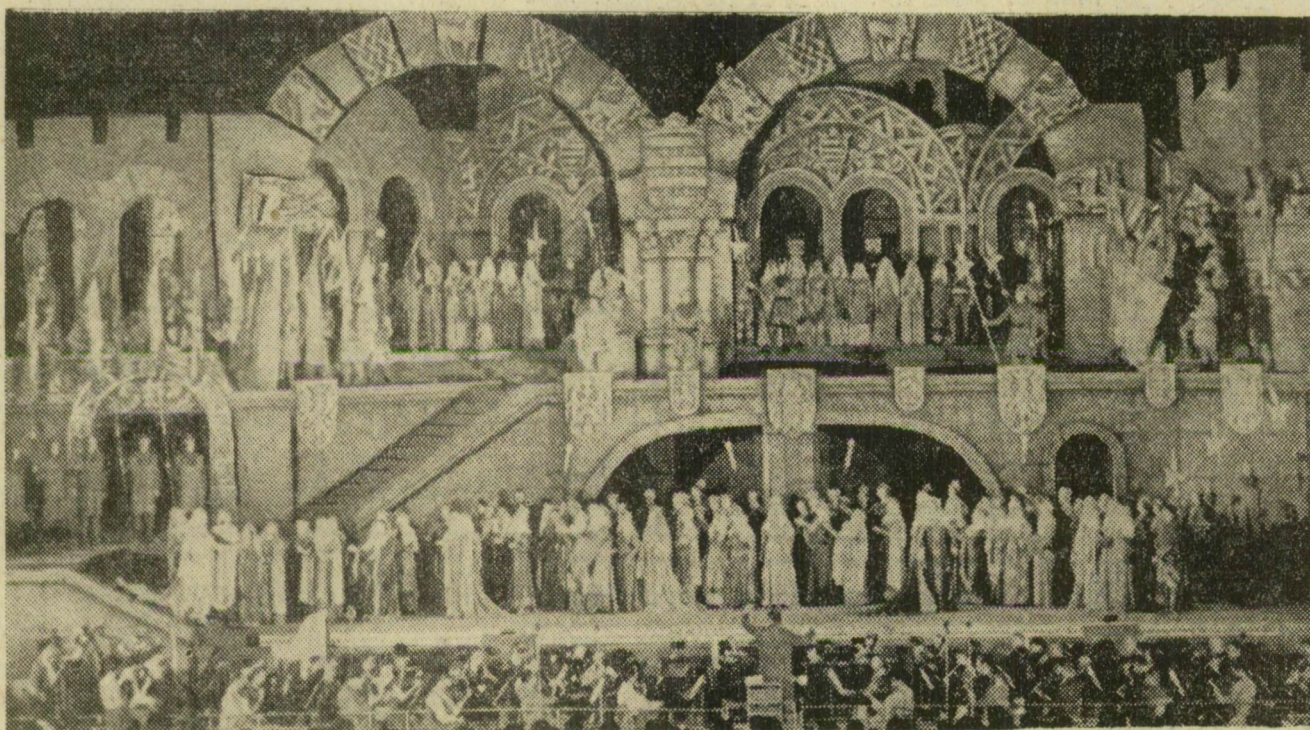
Szeged város híres város,
Nyáron poros, télen sáros.

A dallam valószínűleg azonos, vagy legalábbis csekély eltérést mutat, ezért is közli Kerényi György Népies dalok című művében (1961) a fent idézett régi szöveget és a ma ismertet is egyaránt ugyanazon dallam alatt.

Annyi bizonyos, hogy a dal mostani formájában és szövegével már a századforduló óta ismeretes volt. Tömörkény 1913-ban »A vadállat« című novellájában már mint közismert nótát említi mai szövegével. Az Országos Széchényi Könyvtár zeneműtárának nyilvántartási adatai népdalnak mondják — mint tudjuk, tévesen —, s elárulják, hogy többen is készítették belőle átiratot, így Lengyel Miksa és Huber Sándor. Az »50 csárdás«-ban Farkas Ferenc Kossuth-díjas zeneszerző is feldolgozta.

Egyelőre ennyit tudunk a Szeged hírességéről szóló híres dalról.

Péter László

Tömegjelenet Erkel operájából

(Somogyi Károlyné felvétele)